OSOBNÍ PŘÍBĚH PROFESIONÁLNÍHO HASIČE A TÁTY JEDNOHO BEZVA KLUKA

HASIČI

ROMAN KUTÁLEK

MLADÁ FRONTA

Hasiči

Vyšlo také v tištěné verzi

Vyrobeno pro společnost Palmknihy - eReading

Roman Kutálek

Hasiči – e-kniha

Copyright © Mladá fronta, a. s., 2019

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

MLADÁ FRONTA

HASIČI

Pohled na svět
očima profesionálního hasiče
a táty jednoho bezva kluka

ROMAN KUTÁLEK

Mladá fronta

Veškerá práva vyhrazena.
Žádná část tohoto díla nesmí být reprodukována
ani elektronicky přenášena či šířena
bez předchozího písemného souhlasu autora a nakladatele.

Copyright © Roman Kutálek, 2019
r.kut@email.cz
Photos © Michal Fanta, 2019

ISBN 978-80-204-5534-5 tištěná kniha
ISBN 978-80-204-5596-3 ePub
ISBN 978-80-204-5598-7 Mobi
ISBN 978-80-204-5597-0 PDF

∞

Mému synovi

Ondro,
tahle knížka je mým poděkováním za to,
že jsi ještě daleko lepším klukem,
než jsem si kdy dovedl představit.
Od chvíle, kdy jsem Tě k sobě poprvé
přitiskl v porodnici,
jsi největší učitel,
jakého jsem kdy měl.

táta

Předmluva

K této knize mě přivedly dvě věci. Jednou z nich byla myšlenka na dárek pro mého syna Ondru. Často slýchávám, že dárek vlastnoručně vyrobený udělá největší radost. Vzpomínám na chvíle, kdy Ondrovi byly zhruba čtyři roky a on všechny kolem bavil výroky, které začínal větou: „To u nás! Na hasičárně!“

Tou druhou věcí bylo, abych širší veřejnost seznámil s životem jednoho obyčejného hasiče, který se k té práci dostal víceméně náhodou. Nebyl k ní nijak veden, nikdy nebyl dobrovolným hasičem a získal ji i díky velké dávce štěstí. Našel v ní spoustu nových přátel, se kterými prožil opravdu smutné, ale i veselé okamžiky, a velmi brzy si práci hasiče zamiloval. Z těch přátel se časem stala jeho druhá rodina.

Věřím, že popis života profesionálních hasičů na jedné centrální hasičské stanici bude povědomý spoustě mých kolegů. Řada popisovaných věcí jim bude jistě dobře známých. Tiše doufám, že mě neodsoudí za to, že zrovna já měl tu drzost shrnout některé události do této knihy.

Kniha je určena i těm, kteří by chtěli vstoupit do řad profesionálních nebo dobrovolných hasičů. Mohou si udělat představu o tom, co je čeká, čemu se nevyhnou a co je možné zažít.

Je to opravdový život v jeho syrové podobě.

ČÁST PRVNÍ

Na stanici

Rada

Bylo mi asi osm let. Malý kluk, co vždy vzhlížel ke svému přísnému otci s obdivem, o to větším, když milovaný táta něco dělal…

Otec byl stará škola. Měl přirozenou autoritu, nikdy nepoužil fyzický trest, a přesto budil takový respekt, že odmlouvání nebo nějaká rebélie nejenže nepřipadaly v úvahu, ale ani mě nenapadly.

„Přestaň tady jen tak postávat a podrž to!“

„Jestli chceš mít ruce v kapsách, běž k hasičům!“

Nevím, jestli zrovna tohle bylo tím prvotním impulsem, ale věřím v sílu slova a byl jsem zvyklý otce poslouchat, takže možná ano.

O patnáct let později jsem vyplňoval žádost o přijetí do služebního poměru k hasičskému záchrannému sboru. Jsem člověk, který nenechává všechno náhodě, a tak jsem žádost poslal na dvě různá místa. Bylo mi jedno, kde mě přijmou, klidně budu i dojíždět. Touha stát se hasičem byla obrovská.

V té době jsem pracoval u policie a věřte nebo ne, chtěl jsem změnu. Hasičům trvalo přes rok, než si všimli mé žádosti a pozvali mě na fyzické testy. Bohužel dopis, kterým mě zvali, se ke mně dostal pozdě a já měl přijít na testy hned následující den po jeho otevření. Fyzicky jsem na tom nebyl nejhůř. Problém byl v tom, že jsem celý předchozí den strávil v tělocvičně a totálně jsem si odpálil lýtka a záda.

Na testech jsem byl za exota. Běh, který byl součástí testů, jsem absolvoval kvůli bolesti zad celý v hlubokém předklonu. Čas docela dobrý, ale už po prvním kole na mě koukali dost podezíravě. Kliky a sedy-lehy jsem zvládl dobře, protože záda při tom podivném běhu nějakou záhadou povolily.

Během pár dnů přišla zamítavá odpověď. Při vzpomínce na můj předkloněný běh jsem to chápal, ale zároveň mi to bylo líto. Ne však dlouho. Hned další den jsem měl v rukou dopis z druhého územního odboru, hasičský záchranný sbor mě přijímá! Měl jsem neskutečnou radost!

V tu dobu už na tom táta nebyl zdravotně nejlíp. Přijetí k hasičům na tuhle stanici znamenalo, že mu budu blíž, což pro mě bylo jednoznačně super!

Naléhání okolí, ať to zvážím, podtržené obavami nejbližších, že jistě uhořím, nepomohlo. Neváhal jsem ani vteřinu a rozhodl se poslechnout dávnou tátovu radu. Jdu k hasičům!

Slib

Každý hasič, který je přijímán do služebního poměru, musí přísahou stvrdit, že bude svou práci vykonávat tak, jak nejlépe dovede, poctivě a srdcem. Po přijetí vás slavnostně uvedou do svých řad a vy pronesete přísahu.

„Slibuji, že budu chránit životy a zdraví obyvatel a majetek před požáry a jinými mimořádnými událostmi, a to i s nasazením vlastního života. Při plnění svých povinností se budu řídit Ústavou, zákony a dalšími právními předpisy, důsledně plnit rozkazy a pokyny svých nadřízených a při svém jednání budu mít na zřeteli obecný zájem.“

Poprvé

Bylo ráno, třetího ledna. Přišel jsem do místnosti, kde sedělo devět chlapů, co pilo kávu nebo čaj a snídalo. Tak to jsou oni, běželo mi hlavou a současně jsem je vyhodnocoval jako celkem normální. Věkové rozmezí třicet až padesát let. Dva plešatí, jeden hrana, další dva s knírem, jeden s pupíkem, tři docela hubení, ale sportovní postavy... Byl jsem dost nervózní, ale to, jak mě mezi sebe přijali, bylo skvělý. Dokonce se usmáli, když velitel směny oznámil, že s mým příchodem jim i mně začíná peklo na zemi. Nechápal jsem, co tím myslí. Velitel vzápětí vysvětlil, že všichni se budeme společně podílet na tom, abych uspěl v kurzu nováčků na výbornou, a odešel.

V té době jsem o hasičích nevěděl nic. A tohle nic, znamená opravdu nic! Jen jsem mlhavě tušil, že jsou hasiči dobrovolní a profesionální.

Během prvního dne mi chlapi ukázali tolik věcí, že jsem si začínal připadat jako v technickém muzeu a obchodním domě pro kutily zároveň.

„Tohle je na tohle, tamto je přetlaková ventilace, tady proudnice na těžkou pěnu, tady na lehkou a na střední pěnu. Tady to jsme si udělali sami na odchyt hadů. Tohle je ejektor, tohle deflektor...“

A já měl v hlavě solidní guláš, aniž by byl jakýkoliv výjezd.

„Neboj, to bude v pohodě,“ řekl Tom. „Jsem tady rok a ještě nehořelo.“

Cože? Ne že bych lidem přál, aby hořelo, ale co tady ten rok proboha dělali? Byli vůbec někdy na nějakém výjezdu? Doufám, že alespoň ti starší ano! Že by měl táta s těma rukama v kapsách přece jen pravdu?

Hasiči slouží každý třetí den od sedmi ráno dvacet čtyři hodin. Teď bylo odpoledne a mně, abych se první den nenudil, donesl velitel stoh knih a řekl: „Nauč se to!“ Jistě chápete ten rozdíl mezi: přečti si to a nauč se to.

Velitel naší směny byl středně vysoký, šlachovitý padesátník s ostře řezanými rysy. Nebyl na něm snad ani gram tuku. Jen šlachy a svaly potažené slabou kůží. Odporovat mu moc nešlo, takže jsem jen polkl a řekl: „Jasně, žádný problém.“

V jedenáct hodin večer, když začíná hasičům noční pohotovost a můžou si jít lehnout, jsem zavřel bojový řád. Dal jsem si sprchu a se solidním zmatkem v hlavě, ale uklidněný informací od Toma, že celý rok nehořelo, jsem po chvíli usnul. Rok nehořelo… stejnou dobu bych si představoval na částečnou aklimatizaci ve své nové profesi, abych všechny ty informace postupně vstřebal.

Dvacet dva minut po půlnoci vzal někdo „činely“ a práskl mi jimi vší silou hned vedle ucha. Vzápětí se rozsvítila všechna světla. Rozhlas něco hlásí, ale můj mozek ještě napůl spí. Zmateně se ptám Ládi vedle, který už se spěšně obléká: „Co se děje?“

„Hoří! Jsi hasič! Poběž!“

Celý rozespalý běžím v triku a trenkách dolů po schodech do rozptylovacího prostoru. Každý z nás tu má svůj věšák a na něm pověšený zásahový oblek. Natahuju si kalhoty, obouvám

výjezdové boty, kabát beru do ruky a oblékám ho za rychlé chůze k autu. Srdce mi buší vzrušením, nasedám do auta a v uších mi zní to, co mi řekl odpoledne velitel: „Kdyby něco bylo, koukej, co dělají chlapi, a nepleť se jim!“

Chumelí, modré světlo majáků pravidelně bliká do noci. Po ostré jízdě na silnici pokryté sněhem přijíždíme k místu, kde právě řádí ten největší požár, co jsem si do té chvíle sotva dovedl představit, natož abych ho viděl. Velkou dřevěnou chatu polykají plameny od základů až po střechu. Přestože je lednová noc, je tu obrovské horko, oblaka dusivého kouře a přijde mi, že i zmatek. Atmosféru dotváří hlasitě praskající dřevo, jak ho požírá oheň.

Ááá, támhle běží velitel, raději se ho ještě zeptám, jestli opravdu nemám nic dělat.

„Vezmi béčko a utíkej!“ zařve a je pryč.

Co? Bože, jaký béčko? Rozhlédnu se kolem sebe a náhodně sáhnu do auta po hadici, která naštěstí splňuje ono zmíněné označení „béčko“...

Přestože jsem byl ještě před chvílí odhodlán pozorovat vše v klidu zdálky a hlavně se neplést, teď běžím... Běžím směrem k ohni!

Poprvé!

„Rozhoď to!“ Slyším, jak někdo křičí pokyn pravděpodobně na mě. Napřáhnu se a vší silou mrštím hadici, která letí celé dva metry ode mě, a tam, stále krásně smotaná, přistane s tlumeným žuchnutím do sněhu.

Honza ji vezme a řekne: „Takhle!“ Vtom hadice ožije a poslušně se rozvine po celé své délce dvaceti metrů směrem

k požáru jako had. Na druhém konci ji bere Jindra, připojuje ji na rozdělovač a pomocí dalších hadic typu C a proudnice vytváří první útočný proud.

Je to koncert! Pozoruju je a opravdu, když jen koukám a nepletu se, každý jejich pohyb začíná dávat smysl. S dýchacími přístroji na zádech v pokleku krotí pomocí proudnic plameny, dokud úplně neuhasnou.

I tak si myslím, že příště si tu majitel postaví spíš chatu zděnou, protože přes naši veškerou snahu, jak říkáme my hasiči, tahle lehla celá.

Po návratu na základnu jsem poděkoval Tomovi za předchozí uklidnění, že rok nehořelo, a vzájemně jsme si popřáli k našemu prvnímu požáru.

Všichni jsme smrděli kouřem jako uzený, takže o spánku nemohla být ani řeč. Po zbytek noci jsme doplňovali hadice, čistili vybavení, myli auta a nakonec sebe.

Domů jsem šel jako spráskaný pes a mé přesvědčení o správnosti mého rozhodnutí dostávalo první trhlinu.

První den volna jsem prospal celý...

HASIČI

Život na stanici

Po dvou dnech volna jsem byl ráno o půl sedmé opět na stanici. Musíte být ostříhaný a hladce oholený. Protože mi vousy rostou opravdu rychle, je to něco, s čím se docela peru – dodnes.

Kdysi hladce oholená tvář zajišťovala lepší těsnost ochranné masky. Dnes jsou dýchací přístroje přetlakové a navíc se používá při požárech jako ochrana obličeje ještě nehořlavá kukla. Nicméně jsem ve služebním poměru a povinnost hladké tváře k mé nelibosti zůstává dál.

V sedm hodin ráno stojí končící směna proti nastupující a vyměňují si informace, co se událo v předchozích dvaceti čtyřech hodinách. Co je potřeba doplnit, co umýt, vyzkoušet nebo opravit. Stará směna odchází. Nově nastupující směně rozdělí velitel stanice úkoly, které je potřeba udělat mimo jiné na budově a kolem ní. Velitel směny určí každého jmenovitě na výjezdová auta a příslušnou techniku. Pak si ji jdeme zkontrolovat a přebrat. Ještě vysílačky – každé auto i každý hasič má svou. Vzájemně proběhne zkouška spojení a velitel čety připomíná, že dnes začíná to slíbené peklo.

Je sedm čtyřicet pět. Rychlá ranní káva, káva, během které mi všichni blahopřejí, že jsem asi dítě štěstěny, protože pokud si vzpomínají, nikdo neměl hned první směnu takovej požár.

Velitel přichází na denní místnost, v ruce bojový řád (to je taková bible hasičů) a informuje nás, že budeme trénovat